

BALZAC

INEDIT !

Amorul mască

sau NESOCOTINȚĂ ȘI FERICIRE

AMORUL MASCAT
sau
NESOCOTINȚĂ ȘI FERICIRE

Ediție îngrijită și prefăcută de
ION VĂDUVA — POENARU
și
AURELIU GOCI

EDITURA „GENEZE”

1992

EDITURA „GENEZE“

Director ION VĂDUVA-POENARU
Director tehnic : MIHAIL ALBICI
Redactor șef dr. VLADIMIR EȘANU
Secretar general : ION IVAȘCU
Corector : GHEORGHE IVAȘCU

EDITURA „PRESA NAȚIONALĂ“ S.A.

Director ing. STAN PELTEACU
Director economic : ec. ION CIUCESCU

Intr-adevăr, „Amorul mascat“ sau „Nesocotință și fericire“ (*L'Amour masqué ou Imprudence et bonheur*) are o istorie aparte, cu totul deosebită, care-l singularizează de „Comedia Umană“, din care de altfel, nu face parte intrinsecă. Chiar Balzac, acest gigant al scrisului a afirmat în prefața operelor lui complete că „nu recunosc ca opere ale mele decât pe acelea care poartă numele meu. În afară de „Comedia Umană“ nu sînt scrise de mine decât „Cent Contes drôlatiques“, două piese de teatru și cîteva articole izolate pe care le iscălesc.“

Și totuși, acest roman, mai exact, microroman, pe care l-a publicat pentru prima dată la noi, Biblioteca „Minerva“, cu foarte multe decenii în urmă, aparține celui care, în plin secol al XIX-lea, era un vizionar de geniu și un creator de excepție, creionînd o societate infinită de tipuri — aproape două sau trei mii — care joacă un rol mai important sau mai puțin important pe marea scenă a „Comediei Umane“. Printre ele, cu siguranță, se numără și Leon de Preval și Elinor de Roselis, care trăiesc o neobișnuită experiență de viață și, care, pentru a se descoperi unul pe altul, trebuie să treacă prin „infernul“ iu-birii.

Așa cum spunea Theophile Gautier, care alături de Victor Hugo și Barbey d'Aurevilly, a văzut printre primii proporțiile și masivitatea geniului lui Balzac, acesta, precum Vișnu, zeul indian, poseda darul de a se încarna în corpuri diferite și de a sta în ele atîta vreme cît dorea. Deosebirea era, după Gautier, că în timp ce numărul avatarurilor lui Vișnu era fixat la zece, cele ale lui Balzac nu se pot număra, cu atît mai mult cu cît le putea provoca după voință. El nu le copia, le crea după legi pro-

prii, se îmbrăca în veșmintele lor, împrumuta obiceiurile lor, era chiar ele însele, atîta timp cît cerea geneza lor.

Privite din acest unghi de vedere, cele două personaje din „Amorul mascat” sînt autentice și nașterea lor este legată direct de ducesa de Dino, al cărui intim, Balzac era. Drept omagiu, adus acestei femei care întrupa frumusețea și spiritul în același timp, el a scris microromanul de față pe care i-l oferă în manuscris. Splendit legat, manuscrisul este păstrat cu sfințenie, fiind moștenit de Mauriciu de Talleyrand — Perigord, duce de Dino, care i-l încredințează lui Lucien Aubanel, iar acesta, la rîndul lui, îl cedează librăriei Jean Gillequin din Paris, în editura căreia vede lumina tiparului.

Chiar dacă oficial nu face parte din „Comedia Umană”, „Amorul mascat” are trăsăturile balzaciene caracteristice, iar personajele lui sînt logice, nu se desmint și nu-și uită rolul, făcînd concurență oficiului stării civile, alături de frații săi mai mari și mult mai celebri. Iată și motivul pentru care Editura „Geneze” încearcă să-l scoată dintr-un anonimat nemeritat, republicînd acest roman inedit al marelui Honoré, despre care același Gautier afirma : „Cîtă vreme era amestecat cu contemporanii săi, era eronat judecat, nu era văzut decît prin fragmente și sub aspecte defavorabile. Acum edificiul creat de el, se înalță pe măsură ce ne depărtăm de el, ca o catedrală din oraș pe care o ascundeau clădirile vecine și, care, la orizont, se desemnează imensă deasupra acoperișurilor. Monumentul înspăimîntă prin enormitatea lui și generațiile surprinse se vor întreba cine este gigantul care a ridicat singur aceste blocuri formidabile și a înălțat atît de sus acest Babel în care mișună o întreagă societate.”

CAPITOLUL I

Suna miezul nopții și totul era în mișcare la Paris. Totul se agita. Toți alergau după plăceri. Era într-o noapte de Carnaval (Lunca grasă).

Leon de Preval tânăr ofițer de cavalerie intrase la balul de la Operă.

După ce rătăcise mai bine de o oră prin mulțimea ale cărei valuri se strîngeau și se răsfrîngeau pe rînd, necunoscînd pe nimeni, neînțelegînd nimic din frazele nesărate ce-i adresau unele femei, înăbușit de praf, prăpădit de căldură, zăpăcit de zbieretele continue ale acestor fantome negre, se întreba dacă asta e plăcerea, și căuta ușa ca să plece.

Tocmai atunci, două femei mascate, remarcabile prin grația înfățișării și eleganța costumelor coborau scările. Un bărbat nemascat și prezentabil le dădea brațul. Un murmur măgulitor se ridica în jurul lor și o ceată de ștengari începu să le urmărească, adresîndu-le cuvinte cu două înțelesuri.

Leon le urmări împreună cu ceilalți ; ceata curioasă se mărea la fiecare pas. Deodată, alte măști distinse însoțite de admiratori, care veneau spre ei, măriră atît de mult dezordinea încît una dintre doamne — aceea care părea mai tînără — se văzu dintr-o dată despărțită de însoțitorii săi.

Căutînd cu grijă în juru-i pentru a găsi un protector ochii ei se opriră asupra lui Leon care o urmărise cu stăruință, și apucîndu-l de braț îi zise cu voce mișcată :

— Te rog, scapă-mă de aici și fă ca să-mi regăsesc prietenii.

— N-ai nici o grijă frumoasă mască, urmează-mă și ai încredere în mine.

Și sprijinind-o cu un braț, pe cînd cu celălalt își făcea drum, reuși s-o conducă în sala pendulei, unde după

ce o așeză pe o canapea, vru să alerge să-i aduca o băutură răcoritoare.

— Nu, lasă — îi zise ea — mă simt bine... Mi-e rușine acum de frica mea...

— Iar eu o binecuvîntez, căci îi datorez fericirea de a fi fost ales de tine ca protector...

— Da, mărturisesc că mi-ai făcut un mare serviciu și-ți sînt recunoscătoare. Îți mai cer însă protecția pentru a mă ajuta să-mi regăsesc prietenii.

— Vrei să mă părăsești de pe acum ? Ca să mă răsplătești trebuie să mai stai cîteva minute...

— Ei bine, ca recompensă... să vorbim ! — zise ea cu veselie.

Ei își reluară locurile și conversația începu și dură cîtva timp pe un ton spiritual și galant. Apoi, drăguța mască, zise din nou că vrea să meargă să-i găsească pe însoțitorii săi.

— Dar, cine sînt cei care te însoțesc ? Mamă, soră, bărbat... poate !

— Bărbat ? N_u, slavă Domnului !

— Cum, nu ești măritată ?

— Nu mai sînt !

— Cum ? Văduvă de pe acum ? Te plîng !

— Cine ți-a spus că sînt de plîns ? Toți soții sînt atît de buni, toți bărbații așa de iubitori ? E vreunul măcar care să merite regrete ?

— A ! Ce blestem ! Ce fericit va fi acel care va face să se nască în sufletul tău sentimente mai drepte și mai dulci !

— Pentru un bărbat ? Să mă ferească Sfîntul !

— Cum, vrei să desnădăjduiești pentru totdeauna mulțimea de adoratori ce fără îndoială...

— N-am nici unul. Vin din altă lume. Nu cunosc pe nimeni.

— Pe nimeni ? Ah ! Frumoasă mască, mă înscriu cel dintîi și voi fi cel mai devotat și mai credincios...

— Credincios ? Doamne Sfinte ! Te părăsesc dacă mai continui pe acest ton.

— Totuși credința...

— Credința nu e decît un lanț, pe care cineva se preface că-l poartă cu plăcere, pentru a-l impune celui alt. Sînt liberă, liberă cu desăvîrșire și vreau să rămîn așa totdeauna. Nici un bărbat nu mă va face să-mi calc jurămîntul.

— Eu nu mai sînt liber, o simt... și nu mă plîng. Lanțul va fi numai pentru mine. Dar nu mă poți împiedica de a te iubi, de a spera...

— Ei bine, nu, nu domnule, nu vreau să fiu iubită, nu-mi place să mi se spună asta, și, mai ales, să se spere...

— Dar, mască nemiloasă, mască ne-nțeleasă, ce vrei ? Ce trebuie să fac pentru a obține cel puțin mila ta ?

— Trebuie să nu fii nici ștrengar, nici înșelător, să nu exagerezi ceea ce abia simți, să nu-ți închipui că doar cu cîteva fraze romantice, o ipocrizie dulceagă, vei face pe o femeie cuminte să-și schimbe planurile. Trebuie să fii supus, discret, răbdător, să aștepti ca ideile mele să prindă contur ca să pot lua o hotărîre și atunci poate...

— Atunci, poate, ce ? Fermecătoare mască, sfîrșește, dă-mi sentința... Voi asculta ! Tăcere, supunere, răbdare, făgăduiesc tot !

Vorbind astfel Leon ațintea priviri pline de amor și speranță pe această mască încîntătoare, care prin doi ochi negri dulci și strălucitori părea a-l examina cu atenție calmă și gînditoare.

Fără să ia seama la tonul pasionat cu care-i vorbise, ea reluă cu un aer preocupat :

— Nasturii de alamă de la uniformă — semn al meritului — arată că ești în armată, nu-i așa ?

Leon uimit de atîta liniște nu putu răspunde decît printr-un semn afirmativ.

— Ce regiment ?

— Sînt căpitan în regimentul 6 de cavalerie, răspunse el puțin cam supărat.

— Ești în concediu ? Familia ta e de aci ?

— Nu, familia mea onestă, respectată dar săracă, locuiește într-un oraș îndepărtat, din provincie. Venit aci cu regimentul meu, sînt ca și tine, drăguță mască, de puțin timp în capitală, ca și tine sînt liber, fără legături ;

Întîmplarea m-a adus aci ca să-mi pierd inima, libertatea, odihna...

— Și pentru ca să găsești o ființă ingrată, nemiloasă nu-i așa ? Astea sînt vorbele voastre obișnuite. Ei bine, eu încep să cred despre această întîmplare că a fost foarte norocoasă pentru mine și că-i voi datora singurul lucru care îmi lipsește în viață.

— Adorabilă necunoscută, de ce nu pot să-ți cad la picioare, să-ți jur că Leon de Preval, recunoscător și supus, va face totul pentru a merita o atît de dulce mărturisire !

— O mărturisire ? Am făcut eu o mărturisire ? Ah ! Cît de prezumțioși sînt bărbații !

— Cum să nu te fălești cu ceea ce ai dorit cu atîta pasiune ? Dar la rîndul meu nu voi putea cunoaște ființa fermecătoare căreia îi place să mă amăgească ? Nu voi putea ridica masca nesuferită care-mi ascunde trăsăturile...

— Care sînt poate destul de bine.

— Ah ! Numai un minut să te contemlu, să citesc...

— Nu citești destul în ochii mei ?

— Ochii tăi sînt fermecători, dar dacă la ei s-ar adăuga un zîmbet dulce...

Ea se ridică și zise cu un ton mai serios și mai rece :

— Nu, nu mă vei vedea niciodată, nu mă vei cunoaște niciodată, și nici nu vei ști nimic din ceea ce mă privește...

Leon se opri încremenit...

— Ce înseamnă capriciul ăsta ciudat ? E de prisos doamnă să vă mai rețin... Văd că doriți să vă regăsiți însoțitorii... să mergem să-i căutăm.

Ea îl întrerupse fără să-i ia în seamă supărarea.

— Leon de Preval, te numești... zise visătoare, căpitan în regimentul 6 artilerie... O să mai stai mult în acest oraș ?

— Ce-ți pasă răutăcioaso, de vreme ce nu vrei să mă mai vezi, de vreme ce...

— Ce D-zeu dragă, sînt două ceasuri de cînd te căutăm, unde ai dispărut ? — strigă în spatele lor o voce de femeie...

Era prietena frumoasei măști împreună cu cavalerul care le însoțea. Se întîlniră și-și povestiră în cîteva cuvinte evenimentele din seara aceea...

— Sînt moartă de oboseală și de urît, și te rog să plecăm.

— Bucuroasă căci și eu cred că nu mai am nimic de făcut aici !

— Cum, așa degrabă ? — zise Leon. Îmi dai voie cel puțin să te conduc pînă la trăsură ?

Ea îl luă de braț și porniră în urma celeilalte perechi.

— Ah, te rog ! — continuă Leon. Să reluăm acea frază încîntătoare, era vorba să ne revedem... Cînd ? Unde ? Cum ? Gîndește-te că peste un moment voi fi pierdut totul afară de amintire ; adaugă lîngă ea puțină speranță !

— Vrei să-ți uiți supărarea ?

— Lasă gluma, te rog. O, să te pierd... Cum voi putea...

— Dar e posibil să vin la balul de la Mi-Careme...

— Sînt trei săptămîni pînă atunci ! Trei secole !

— Da, peste trei săptămîni sau niciodată !

— Voi muri pînă atunci de plictiseală și de nerăbdare !

— A nu ! Asta ar strica planurile mele.

— Planurile d-tale ?

Erau lîngă ușa ; o trăsură, pe care din cauza întinericului nu putea distinge monograma, era lîngă scară. Un negru ținea ușa deschisă.

— Pot cel puțin să sper că vei avea milă de suferințele mele ?

— Cred că mă voi ocupa mult de tine...

Sfîrșind fraza aceasta, ea se urcă repede în trăsură și caii porniră ca fulgerul.

Leon urmări cu ochii trăsura care-i răpea noua lui cucerire, și, nemaivoid să se întoarcă la bal, se înapoie acasă, cu capul tulburat, cu inima mișcată, gîndindu-se la aventura sa, regretînd că nu-și rezervase mai multe mijloace de a continua.

„Dar cine e — își zicea el — femeia asta seducătoare și ciudată ? Ținuta ei nobilă, cuviincioasă, mîndră, autoritatea manicrelor sale îndepărtează orice bănuială că ar fi o curtezană. ...Dar ce dorește ? De ce să facă să se nască și să moară pe rînd speranțele mele ? Îmi spune că are planuri, se interesează de amănuntele vieții mele, îmi

spune că întâlnirea cu mine poate fi o fericire pentru dînsa, dar și că n-o voi revedea niciodată, n-o voi cunoaște niciodată... Poate că vrea numai să-și bată joc de mine ! Ah ! Dacă aș fi sigur, cum m-aș răzbuna ! Dar pe cine ? Cum ? Poate că nici n-o să mai vină la bal, poate i-am pierdut urma pe vecie. Ar fi păcat, căci e atît de încîntătoare ! Ce voluptoasă moliciune în talia ei elegantă și subțire... Ce ochi frumoși ! Cîtă grație în conversația ei ! Aceste trei săptămîni îmi vor părea eterne. O să le petrec căutînd-o, căci nu pot să-mi regăsesc somnul !” Și Leon neputînd să adoarmă, se sculă devreme să-și înceapă căutările.

CAPITOLUL II

Prima săptămână o petrecu bătînd fără încetare străzile, prăvăliile, teatrele, urmărind toate femeile a căror înfățișare îi amintea pe a necunoscutei, făcînd mii de încurcături, necuviințe chiar, fără alt rezultat decît convingerea în inutilitatea eforturilor sale. Descurajat chiar din a doua săptămână, începuse în a treia să se întrebe dacă trebuie să servească de jucărie unei cochete, care poate se ascunde de el numai pentru a se bucura de încurcătura sa, cînd un bilet cuprinzînd aceste puține cuvinte fu pus la ușa lui :

„D-l de Preval își amintește desigur, că este așteptat, joi, la balul Operei, la ora unu după miezul nopții, sub pendulă“.

Toate speranțele îi reînviară la citirea acestui bilet, iar în ziua indicată, cînd de abia șunase miezul nopții, Leon era așezat sub pendulă, în prada unei agitații febrile, a unei nerăbdări amoroase și a unei vii curiozități.

Trecuse o oră care-i păru nesfîrșită, cînd drăguțul domino alb, ușor, fără un semn și oprindu-și pasul pentru a lăsa să se depărteze cei ce o însoțeau, rezemă de brațul lui Leon un braț rotund pe care el îl strînse călduros. Încîntat că o revede, plin de speranță și de fericire, îi povesti cu căldură tot ce suferise, căutările zadarnice, temerile, nerăbdarea lui. Ea îl ascultă în liniște și îl întrerupse repede :

— Eu am fost mai fericită, căci am aflat tot ce voiam să știu despre tine.

— Despre mine ?

— Da, tot ce mi-ai spus era adevărat și am mai aflat că ai știut să meriți prietenia colegilor și stima șefilor tăi. În sfîrșit, se zice că ești capabil de a fi om cinstit chiar și cu o femeie și de a-ți ține cu sfințenie cuvîntul dat.

— Asta n-ar fi decît datoria mea, dar să vorbim și de fericirea mea... Cum, te-ai ocupat de mine ? Îmi acorzi

atita atenție încît dorești să fii demn de stima ta, te-ai interesat...

— Da, desigur. asta era necesar planurilor mele !

— Ah ! Sper că voi afla acele planuri ? Încîntătoare mască, sfîrșește, depărtează orice neîncredere în fericitul muritor a cărui inimă plină de tine nu așteaptă decît un cuvînt pentru a se da pe veci...

— Asta nu mi-ar plăcea ! — zise ea repede.

Leon tăcu cîteva minute.

— Te rog — reluă el în sfîrșit — încetează acest joc răutăcios ! De ce mă torturezi cu aceste alternări de bunătate și de răceală ? Azi e ultimul bal, să nu crezi că o să-mi mai scapi, te voi urmări fără încetare, pînă cînd voi obține promisiunea de a te vedea, de a putea pune la picioarele tale, dorințele și inima mea și de a-ți afla planurile.

— A, nu, nu : trebuie mai întîi să mă asigur de supunerea și prudența ta. căci am condiții de pus. Cuvîntul tău de onoare, pecetluit cu semnătura ta. trebuie să-mi garanteze că vei îndeplini acele condiții...

— Cuvîntul meu de onoare ? Semnătura mea ? — zise Leon uimit de aceste precauțiuni minuțioase, de tonul solemn al acestui angajament făcut la bal mascat.

Se uită la dînsa. ținuta ei era încurcată și visătoare, o neliniște vizibilă îi ridica sînul, i se părea că o vede roșind sub mască...

Ea îl observă la rîndul ei cu un aer nesigur și preocupat.

Leon crezînd că o va convinge devenind mai întreprinzător, reîncepu cu foc :

— Ființă fermecătoare, dar inexplicabilă. bine. primesc tot, reînoiesc jurămîntul ce l-am făcut la primul bal; voi fi supus, discret. accept mai dinainte condițiile ce-mi impui, numai pentru a căpăta în schimb speranța îmbătătoare că o voi revedea, că o voi poseda pe aceea...

— Va trebui, desigur.... zise ea distrată și părăind a răspunde mai mult gîndului său decît cuvintelor ce-i zisesese el.

Dar Leon nu luă în seamă decît vorbele ei care sfîrșiră prin a-l exalta...

— Ah ! Cît sînt de fericit, zise el, vino încîntătoare necunoscută, desăvîrșește fericirea mea, urmîndu-mă de parte de această mulțime inoportună. Lasă-mă să fac să

cadă această mască odioasă, lasă-mă să-ți primesc ordinele și să-ți repet cu mai multă libertate jurămintele, dorințele iubirii...

Vorbind astfel el o trăgea binișor către ieșire, dar ea se opri dintr-o dată, își retrase brațul și cu o mândrie care părea a fi naturală, îi zise pe un ton liniștit și rece :

— Te înșeli grozav, domnule de Preval, avansurile d-tale indiscrete, protestele d-tale absurde mă jignesc și mă insultă. Te rog să crezi că nu sînt ceea ce îndrăznești să presupui și am dreptul să aștept de la d-ta mai mult respect și prudență. Totuși îți iert această greșeală, pe care mărturisesc că a determinat-o purtarea mea stranie, dar trebuie să te supui la tot ce-ți voi cere. Mîine vei avea știri de la mine, vei afla condițiile mele. Pînă atunci : răbdare și resemnare.

La aceste cuvinte ea se aruncă în mulțime pentru a-și pierde urma, dar el o urmări grăbit :

— Nu, nu te las, îi zise, n-o să mă părăsești astfel răutăcioaso. Îmi aprinzi inima, îmi exaltezi imaginația și pe urmă vrei să mă părăsești...

— Condu-mă la trăsură, zise ea cu un fel de autoritate.

El apucă mîna ce-i întindea și reîncepu plîngerile și rugămințile, dar fără a obține vreun răspuns.

Credinciosul negru era la ușă. Necunoscuta se repezi la cupeu, zicînd lui Leon :

— Pe mîine ! Bizuie-te pe promisiunea mea.

— Lasă-mă cel puțin să te conduc zise el voind să se urce.

— Închide și pornește ! — zise ea cu tărie. Ordinul ei fu executat și Leon văzu înc-o dată dispărînd speranțele sale împreună cu aceea care era în centrul lor.

CAPITOLUL III

Vă puteţi închipui cu câtă nerăbdare aşteptă Leon ziua următoare. De câte ori se întorcea acasă cu speranţa că va găsi o scrisoare ! Mare fu bucuria lui când o primi, dar cu uimire citi cele ce urmează !

„D-l de Preval, părea că doreşte foarte mult să o revadă pe d-na cu domino alb, cu care a vorbit la balul Operei ; el făgăduia supunere la tot ce i se va cere pentru asta.

Iată condiţiile prin care el poate obţine ceea ce cerea cu atîta stăruinţă.

I. D-l de Preval va fi acasă mîine la miezul nopţii. Un om de încredere pe care l-a mai văzut, va veni să-l ia într-o trăsură de piaţă, care-l va conduce la destinaţie. Va trebui însă ca d-l de Preval să consimtă să i se lege ochii.

II. El nu va pune nici o întrebare însoţitorului său, şi nu va încerca să-l cumpere, ceea ce, de altfel, ar fi de prisos şi se va lăsa să fie condus cu supunere.

III. El va trebui să se oblige să nu facă nici un zgomot, să nu pună nici o întrebare, să nu se plîngă de întuneric, să nu ceară de la persoana cu care se va întîlni să rupă tăcerea la care ea e hotărîtă.

IV. În sfîrşit, cînd conducătorul său va veni să-l ia, el se va lăsa să fie dus la trăsură şi, de acolo, acasă, cu aceleaşi precauţiuni şi fără să mai facă cercetări zadarnice pentru a descoperi ceea ce urmează să se întîmple şi va aştepta cu răbdare desluşirile ce i se promet cu jurămînt.

V. Dacă d-l de Preval consimte la aceste condiţii va scrie în josul acestei hîrtii că le primeşte, va iscăli şi va pune plicul la uşă de unde va fi luat^a.

După ce citi această stranie scrisoare, Leon uimit, stătu mult timp nemişcat, pradă feluritelor reflecţii şi a mii de sentimente diferite.

Cum să împace precauţiunile solemne ale acestui tratat bizar cu desluşirile ce i se promet ?

Cum să împace cu această cerere tonul nobil, cinstit și mîndru al necunoscutei sale ?

El își zicea că e tot atîta nebunie pe cîtă nesocotință să semneze o astfel de propunere, să se arunce într-o aventură atît de puțin sigură. În același timp, imaginea grațioasă a frumoasei măști i se înfățișa ochilor, convorbirile însuflețite de la bal îi reveneau în minte, și contrastul dintre atîta mîndrie și atîta slăbiciune, curiozitatea ațîtată, amorul propriu pus în joc, totul deveni pentru el de un farmec irezistibil. Un moment chiar se gîndi că e periculos să se lase dus astfel de un necunoscut, într-un loc pe care nu-l mai văzuse, legat prin cuvîntul său de onoare, în voia întîmplării... Dar tocmai acest pericol avea un farmec în plus.

— Nu, zise el, nu voi da înapoi : pot să risc o nebunie pentru fermecătoarea răsplată ce mi se făgăduiește.

Și luînd tocul, înțeleptul Caton scrie ca un nebun :
„Primesc toate condițiile ce mi se impun și mă îndatoriez prin cuvîntul meu de onoare că le voi îndeplini întocmai. Cer numai permisiunea de a-mi lua sabia cu mine.

Leon de Preval“.

Plicul fu ridicat în seara aceea, și a doua zi el primi un nou bilet, cuprinzînd aceste puține cuvinte :

„Sabia se aprobă, dar d-l de Preval nu are de ce se teme pentru onoarea și siguranța sa“.

Niciodată ziua nu fusese atît de lungă.

De două ceasuri Leon îmbrăcat, se plimba cu pași mari prin odaie, cînd zgomotul unei trăsuri care se opri, în sfîrșit, la poarta lui, îi pricinui o emoție vie. El apucă sabia, coborî repede scara și-l găsi pe negrul care d-abia îl lăsase să urce în trăsură, că îl și rugă, în jargonul său, să se lase legat la ochi. Leon nu se opuse.

Trăsura după ce urcase cîtva timp, se opri din ordinul negrului. Acesta îl ajută pe Leon să coboare, merse cu el vreo sută de pași pe stradă. Apoi, intrară într-o casă unde după ce urcară cîteva trepte, Leon ghici că treceau prin niște camere mari, după care intrară într-o cameră plină de cele mai plăcute parfumuri. Aici, negrul îi luă legătura de pe ochi și Leon, uitîndu-se cu o curiozitate lacomă împrejur, se văzu într-o cameră întunecoasă, la capătul căreia o ușă deschisă lăsa să se vadă

o elegantă cameră de culcare, discret luminată de o candelă de alabastru.

Negrul în picioare lângă el, cu lampa într-o mână, îi arătă cu cealaltă camera și zise cu o voce înceată : „onoare și tăcere“, apoi dispăru.

Leon lăsă sabia și se apropie cu grăbire... O femeie... necunoscuta lui, într-un vestmînt ușor, cu figura acoperită de un văl, era pe jumătate culcată pe o canapea.

Leon se aruncă la picioarele ei :

— Cît sînt de fericit ! — strigă el. Dar cum, vrei să-mi ascunzi fața ta meru ? Te rog, lasă la o parte orice mister, orice văl !

În același timp el întinse o mână nesățioasă pe care ea nu încercă să i-o oprească, dar deodată lampa se stinse...

Nu vom face o lumină indiscretă în acest întuneric, pe care el îl respectă...

Nu vom rupe această tăcere, atît de dorită, vom spune numai că fericirea lui întrecea orice speranță, și nu-i lăsa măcar dorința de a-și călca jurămintele.

Timpul se scurgea cu repeziciune și noaptea era pe sfîrșite, cînd un zgomot ușor se auzi în cameră, o ușă secretă se deschise, necunoscuta dispăru și Leon se trezi singur. Atunci, negrul apăru și cu un ton respectuos îl rugă să se lase a fi legat la ochi și să-l urmeze.

— Nu, răspunse el cu necaz, nu voi ieși de aici pînă cînd nu voi fi văzut la lumină pe acea ființă adorabilă pînă cînd nu voi obține...

O voce de femeie îl întrerupse, pronunțînd chiar lângă el : „onoare și tăcere !“

Leon se precipită în partea de unde venea vocea, dar se izbi cu capul de zid : îl pipăi, găsi o ușă mică închisă, prin care zări o lumină ce se depărtă și dispăru.

— Te rog — zise el fără să îndrăznească să ridice glasul — oprește-te un moment... numai un cuvînt...

— Onoare și tăcere ! — zise negrul cu un ton puternic.

— Da, reluă Leon cu tristețe, onoarea mă leagă, am promis... mă supun. Sper cel puțin că-și va ține, cu credința de care eu mi dau dovadă, făgăduiala pe care mi-a făcut-o.

Legătura îi fu pusă din nou la ochi și Leon îl urmă pe negru, cu care se urcă în trăsură. În curînd ajunse acasă la dînsul, unde, se lăsă pradă, rînd pe rînd, amintirilor delicioase, regretelor vii. Fericit, îngrijorat, și nebun de amoretat se întreba însă dacă toate astea nu fuseseră decît un vis. Într-un tîrziu, adormi pentru a-l continua.

CAPITOLUL IV

Dar cine ar fi putut zugrăvi grija și torturile sale, cînd mai multe zile, apoi o săptămînă, apoi două, trei, se scurseră fără să primească vreo veste de la necunoscută, fără ca ea să dea un semn de viață cel puțin, pentru a-i liniști nerăbdarea.

Toate gîndurile îi erau rătăcite.

— Cum, — își zicea el — ea n-a invocat cîntecul și lealitatea mea, decît pentru a satisface capriciul trecător al unei femei fără principii și morală ? Dar, nu, sînt nedrept... sînt ingrat. Am simțit bătăile inimii sale precipitate de teamă. O ! Fermecătoarea mea iubită ! De ce fugi de extazurile mele ? De ce m-ai ridicat în culmea fericirii, ca să mă părăsești iarăși ! Amintirea acelor clipe delicioase care umplu și turbură sufletul meu n-are nici o putere asupra sufletului tău ?

Leon fu întrerupt din această apostrofă către frumoasa lui amantă, de o scrisoare ce i se dădu și care, părea a sosi tocmai la timp ca să-i risipească neliniștea.

El recunoscuse scrisul care-i dictase condițiile, o deschise tremurînd de plăcere, și citi următoarele :

„Cîte iluzii voi distruge ! Ce plăcută speranță se va stinge ! Ce prestigiu se va risipi ! Credeai că ești învingător — și faci din d-ta ce vreau ; amorul d-tale propriu trebuie să se fi mîndrit că are asupra unei biete femei o putere irezistibilă — și iată-te ascultînd de voința ei ; în sfîrșit, aștepti cu nerăbdare momentul de a o vedea, de a o cunoaște — și acest moment nu va veni niciodată ! Totul e sfîrșit între ea și d-ta !

Totuși lealitatea și delicatețea purtării d-tale merituau puțină recunoștință din parte-mi, și nu ți-o puteam dovedi mai bine decît dezvăluindu-ți cauzele unei purtări care-ți pare bizară, nesocotită chiar, dar de care — grație d-tale — nu voi avea cred a mă plînge.

O legătură nepotrivită, în care n-am găsit decît nenorocire, umilință, nedreptate și violență mi-a lăsat-o aver-

siune neînvinsă pentru orice relație amoroasă, care apăsînd numai asupra sexului slab, susține forța și favorizează nedreptatea. Aflîndu-mă la douăzeci și cinci de ani, liberă, bogată, absolut stăpîna pe mine însămi, am făcut jurămînt că voi rămîne liberă totdeauna, dar în cîrînd simții că-mi cumpăram libertatea prin sacrificiul celor mai dulci sentimente din natură : mă uitam în juru-mi fără să găsesc o ființă care să aibă nevoie de îngrijirile mele, de dragostea mea, care să mă poată iubi și să mi-o poată spune. Regretul de a nu fi mamă mă preocupă fără încetare și cresc pînă cînd deveni o adevărată suferință.

Născută sub un cer fierbinte, imaginația mea e vie, sufletul meu pasionat. Ce să-ți mai spun ? Făcui planul străniu de a mă bucura cel puțin de fericirea de a fi mamă fără a mă lega cu un lanț pe care îl detest. Să nu crezi totuși că sînt un spirit nedrept, că iau drept prejudecăți legile utile ale societății. Din contră, le respect, și dacă de această singură dată m-am sustras de la ele, aceasta se datorează faptului că circumstanțe extraordinare îmi oferă ocazia de a-mi salva cel puțin reputația și conveniențele.

Acest proiect, la început vag, mă preocupa din ce în ce mai mult. Mărturisesc chiar că poate felul romantic în care se prezenta ochilor mei, îi dădea și mai mult farmec... El deveni o pasiune ; știi cum l-am executat și cum îți datorez speranța singurei fericiri ce-mi lipsea în viață.

Mă deciseseam la început să-ți ascund totul, să te las să uiți, apoi m-am răzgîndit. De altfel, dacă speranța mea se realizează, s-ar putea întîmpla să mor și copilul meu să nu fie în stare să se conducă singur. Cu toate că-i voi lăsa toată averea mea, nu cred că sînt în drept să-l lipsesc de protectorul său natural.

Fii sigur deci, că oriunde te va chema datoria, vei primi, cînd va fi timpul, o parte dintr-un inel tăiat în grosimea lui, pe care va fi săpată data nașterii. Piatra va fi un diamant dacă copilul va fi băiat și un smarald, dacă va fi fată. A doua jumătate a acestui inel va fi dată copilului, dacă mă va pierde, cu indicațiile necesare pentru a te regăsi. Stima ce am pentru d-ta mă asigură că nu va cere în zadar protecția d-tale.

Adio domnule adio Leon, pentru totdeauna, adio ! Renunță la orice căutare, totul e de prisos, căci în curînd voi pleca.

Uită pe o ființă fantastică, pe care n-o cunoști, pe care nu trebuie s-o cunoști niciodată, uită acel vis de o noapte, care nu se mai poate întoarce : fii fericit, doresc să fii, și dacă aș afla că ești, m-aș bucura“.

— Fericit ! — strigă Leon, aruncînd cu necaz scrisoarea. Să fiu fericit cînd îmi anunță cu răceală că nu mai trebuie s-o văd, cînd batjocoritoarea ei încredere, mă face să aflu prețul a tot ce am pierdut, pierzînd-o pentru totdeauna ! Dar să nu creadă că va scăpa de mine. Este a mea ! Ea a vrut această legătură ! N-a făcut-o decît ca s-o zdrobească astfel ? Da ! O voi urmări pretutindeni și ori-cînd îi voi reclama drepturile mele ! Ea nu va putea să se sustragă de la ele !

— Vai, reluă el după un moment de gîndire, uitasem că pleacă ! Poate că se întoarce în țara ei și mări imense ne vor despărți. Ah ! Cît sînt de nenorocit ! De ce m-am dus la bal ? De ce am avut nenorocirea de a primi perfidele ei condiții ?

Pierderea subită a speranțelor celor mai măgulitoare, îl mîhni atît încît fu bolnav cîteva zile. Îndată ce putu să iasă din casă reîncepu căutările cu mai multă stăruință, dar străin el însuși în Paris, avu puține posibilități să reușească și, în curînd, fu redus la acel regret neactiv care e cel mai mare rău : caracterul său căpătă chiar un amestec de melancolie și apatie, care deveni obișnuit.

Crescut în principii oneste, de către o familie respectabilă, Leon nu se dedase niciodată destrăbălării soldătești. Studiile meseriei sale, războaiele obositoare și glorioase, nu-i lăsaseră timpul de a face o legătură ; capabil de iubire, nu iubise niciodată. Și cînd întîmplarea îi scosese înainte o femeie plăcută, pe care misterul cu care se învăluia o făcea și mai atrăgătoare, ea dispăruse ca o umbră. Poate că în curînd va fi tată și niciodată nu va putea strînge la inima lui, pe copilul dragostei sale. Înlănțuit prin cele mai sfinte și mai puternice legături cu ființe pe care numai imaginația i le arăta, el nu va avea să le cunoască niciodată.

Acestea erau gîndurile care-l munceau fără încetare. Totuși citind și comentînd mereu scrisoarea i se părea că găsește în ea cîteva licăriri de speranță.

Orice speranță de a regăsi pe necunoscuta lui nu era pierdută. Acel inel enigmatic, care trebuia să-i anunțe cel mai dorit eveniment, nu era într-un fel o promisiune ?

În sfîrșit, pentru că stabilise pentru copil posibilitatea de a-și găsi oricînd părintele, ea nu va înceta de a se ocupa de soarta și de existența lui, și ideea că necunoscuta se va interesa mereu de soarta sa îi cuprinsese spiritul, aducîndu-i oarecare mîngîiere.

Dar o nouă supărare îl lovi : regimentul său primi ordinul de a pleca în garnizoană într-un orășel din nordul Franței. Și Leon obligat să-l urmeze disperă din nou !

Părăsind Parisul, el pierdea orice speranță de a regăsi urma aceleia pe care o căuta ; ascuns în fundul unei provincii, putea fi uitat. Mesajul pe care îl aștepta cu atîta nerăbdare, nu va mai veni poate să-l caute. Totuși trebui să plece și traiul într-un oraș mic, fără societate, fără alte distracții decît plimbările singuratice, nu contribui să-i înveselească gîndurile melancolice.

CAPITOLUL V

În timp ce, pradă regretelor în acest trist exil, el calcula cu nerăbdare lunile care trebuiau să treacă pînă la primirea știrii anunțate, necunoscuta lui, retrasă și dînsa dar pe o proprietate încîntătoare, situată între Bordeaux și Tours, se lăsa cu nerăbdarea unei firi pasionate în prada dulcilor speranțe ce-și crease. Totul era nou pentru dînsa, totul o fermeca în poziția independentă în care se afla.

Născută în Martinica și crescută la țară în mijlocul unui popor de sclavi, tînăra Elinor la paisprezece ani, nu cunoștea altă autoritate decît indulgenta voință a părinților săi, și niciodată legile severe ale societății nu-i impuseseră jugul lor bincfăcător. Dar în vremea asta, frumusețea sa care începuse să facă oarecare vîlvă, excită dorințele d-lui de Roselis, cel mai bogat colon din insulă. El se prezentă pentru a-i cere mîna, și strălucirea bogățiilor sale zăpăci atît familia, prea ambițioasă, încît o obținu aproape imediat.

El era un om în vîrstă de patruzeci de ani, cu o figură frumoasă, dar cu un caracter pe cît de odios, pe atît de vrednic de dispreț. La început intendent al proprietății, al cărei proprietar devenise apoi, n-o părăsise niciodată, și obișnuința de a comanda ca un tiran îi dăduse toate viciile care se nasc aproape totdeauna din singurătate și dintr-o putere nemărginită.

Bănuitor, violent, fără principii și fără moravuri, vanitatea sa măgulită un moment că obținuse mîna celei mai frumoase persoane din toată colonia nu-i lăsă în curînd pentru dînsa alt sentiment decît o josnică gelozie, pe care o exercită cu toată asprimea unui caracter imperios.

Elinor, trăind în mijlocul negresclor, de care nu putea măcar dispune și dintre care mai multe îi erau rivale,

suferi cele mai nedemne maltratări ; sufletul ei simțitor și mîndru căpătă o dușmănie profundă contra bărbaților ; ura și disprețul pe care le merita în realitate unul singur dintre ei, căzu asupra tuturor.

Părinții săi muriră cu regretul de a-l fi sacrificat pe unicul lor copil iar bărbatul său, sătul de o viață ale cărei plăceri îl sleiseră, se pregătea să plece în Franța, unde avea fonduri pentru cumpărarea unei proprietăți. Dar moartea îl surprinse în mijlocul unei partide de plăceri.

Frumoasa Elinor de Roselis, se văzu, așadar, la douăzeci și cinci de ani, văduva cea mai bogată din toată colonia, dar dezgustată de o țară în care nu cunoscuse decît necazurile se hotărî să realizeze planul bărbatului său și să vină să se stabilească în Franța. O prietenă din copilărie, d-na de Gernancé, a cărei căsătorie fusese mai fericită decît a sa, hotărîndu-se să se mute tot în Franța, un vas fu închiriat pe socoteala lor, și după ce reînnoi pe mormîntul părinților săi, jurămîntul de a nu da nici unui bărbat puterea de a dispune de soarta sa, d-na de Roselis se imbarcă făcînd mii de planuri, mîngîind mii de speranțe.

În timpul primilor ani ai nenorocitei sale căsătorii, d-na de Roselis simțise cu putere regretul de a nu fi mamă și nu se consola decît cu ideea că copilul ar fi putut moșteni viciile tatălui său.

Acest regret se reînnoi cu mai multă forță, ca oricînd, în mijlocul plăcerilor libertății sale, și singură, fără familie, fără afecțiune, pe cale de a se duce într-o țară străină unde nu cunoștea pe nimeni, ea simți că libertatea nu făcea fericirea și că îi mai lipsea ceva, o ființă de care să se simtă legată. Prezența copiilor prietenei sale care o înconjurau într-una în timpul călătoriei pe mare, readuse toate gîndurile Elinorei asupra acestui subiect, și primind mîngîierile lor concepă prima idee a proiectului ciudat pe care l-am văzut executat.

Răstimpul unei lungi navigații îi dădu răgazul necesar pentru a-l întocmi așa încît să evite grave neplăceri. În sfîrșit din ce în ce mai încîntată de planul său, pe măsură ce i se fixa în minte, el o preocupă cu totul cînd coborî la Bordcaux.

După o scurtă ședere în acest oraș, ea o urmă la Paris pe d-na de Gernancé, unde se duseră ca să petreacă iarna.

Am văzut cu cîtă nesocotință și cu ce izbîndă își îndeplini planul nebunesc și cum soarta binevoitoare o făcu să găsească în Leon de Preval, destulă cinste și tărie de caracter pentru a scăpa de pericolele la care se expusese.

Nevoind să împărtășească secretul decît credinciosului său negru, îl însărcinase în răstimpul care se scursese pînă la al doilea bal, să închirieze într-o mahala îndepărtată o casă mică pe care o pregătise pentru acest scop. Un resort ascuns prin care lampa se putea stinge după voie, ieșirile secrete care-i asiguraseră fuga, totul era rezultatul unei prevederi atît de raționale pe care o întrebuiță pentru o faptă care nu era rațională deloc.

Locuind în aceeași casă cu d-na de Gernancé, trebui s-o înșele anunțînd-o mai dinainte că pleacă la țară la proprietatea sa. În ziua fixată, cu toate stăruințele prietenilor săi, le zise adio și plecă numai cu negrul, dar se duse drept la căsuța închiriată. Ceilalți servitori ai săi plecînd cu cîteva ceasuri mai înainte, totul îi reuși după cum dorise.

După această întîlnire pregătită cu atîta grijă, ea stătu încă cîtva timp ascunsă în casă. De acolo, îi scrisese lui Leon scrisoarea care îl făcuse atît de nenorocit, iar peste cîteva zile plecă în Turena.

Prima ei grijă ajungînd la destinație, fu de a răspîndi zvonul că bărbatul ei bolnav la îmbarcare, murise pe drum ; doliul pe care-l purta confirmă această poveste.

În curînd, ea lăsă să se bănuiască că-i rămînea speranța de a avea un copil și peste cîteva luni această speranță deveni în ochii tuturor o certitudine, iar pe la sfîrșitul toamnei d-na de Roselis dădu naștere unei fetei, care fu crescută în castel.

Cu ce mulțumire strînse ea la inimă acest copil atît de dorit, pe care se rezema fericirea întregii sale vieți, și care trebuia să întrunească toată afecțiunea sa.

— O să mă iubești, îi zicea dînsa, da, tu va trebui să-mi fii recunoscătoare pentru îngrijirile, pentru dragostea mea ; voi trăi numai pentru tine, și nu-mi va fi teamă că părăsirea și insulta vor fi plata devotamentului meu. În sfîrșit, e în lume o ființă care mi-e înlănțuită prin cele mai sfinte legături și a cărei copilărească fericire va fi de ajuns, sper, pentru fericirea mea.

Era natural ca în mijlocul mării sale fericiri, să-și amintească de acela căruia i-o datora. Se gândi, deci, la fericirea pe care ar simți-o Leon, dacă ar putea să vadă copila, iar această idee îi aminti promisiunea făcută de a-i anunța nașterea copilului. Negrul fu trimis îndată la Paris pentru a comanda inelul, dar totodată el se interesă la ministerul de război de orașul unde era regimentul lui Leon și plecă repede pentru a duce acest ultim mesaj. Trebuia să i-l dea în mână și să plece imediat fără să lase d-lui de Preval timpul de a-i pune o singură întrebare. Iar negrul îndeplini întocmai ordinele stăpînei sale.

CAPITOLUL VI

Leon, care văzuse cu emoție apropiindu-se luna noiembrie, se întorcea într-o dimineață de la instrucție trist și visător. Când tocmai intra pe poartă auzi îndărătul său pasul unui cal. Se întoarse repede, recunoscându pe negru și dădu un țipăt de surprindere și de bucurie. Negrul se apropie fără să coboare de pe cal.

— Iată, ce am fost însărcinat să-ți dau, zise el înmîndu-i o cutie pecetluită.

Apoi, întoarse calul și dispăru. Leon uimit îl urmărea cu ochii și numai văzînd cutia în mînă se convinse că nu avusese o vedenie. O deschise cu nerăbdare și văzu că ea nu conținea decît jumătatea unui inel, făcut ca o verighetă, pe care era scris 22 noiembrie 18..., și care era înfrumusețat de o piatră de smarald. „O fată, strigă Leon. Sînt tată ! Și nici o scrisoare, nici un cuvînt ! Iar își bate joc de mine ?... De-acum nu voi mai auzi vorbind de ea ! Dar cine e ființa asta neînțeleasă care se joacă astfel cu soarta mea, care înlănțuie pînă și viitorul meu... Și mereu nevăzută mă caută în fundul acestei provincii și după ce mă găsește, mă părăsește astfel după bunul ei plac ? Nenorocit bal ! Funestă înlănțuire !...”

Și spiritul său agitat întorcea pe toate fețele aceste reflecții, fără să le poată face mai satisfăcătoare.

Un an lung se scurse astfel. În apropierea primăverii următoare, începură să circule zvonuri de război. Se vorbea de o expediție în Spania și militarii, gîndindu-se la avansare și glorie, se bucurau că scapă de repaus.

Leon, mai ales, obosit de amintirile sale și de neactivitatea care le nutrea, aștepta cu nerăbdare semnalul luptelor. Dar care nu-i fu mirarea cînd într-o zi primi o telegramă de la ministerul de război, care conținea numirea sa ca aghiotant al generalului și ordinul de a pleca numai decît la Paris, lîngă acest ofițer superior.

Leon care nu-l cunoștea pe general și nu credea să aibă vreun protector pe lângă el, nu înțelegea de la cine putea să-i vină această numire, dar de cîtva timp nu i se întîmplau decît lucruri extraordinare...

Aceasta îl umplu de bucurie și de speranță. Poate că necunoscuta sa își avea partea ei de „vină” în acest eveniment... În acest caz, ar avea o șansă de a-i descoperi numele și locuința. În sfîrșit, se va întoarce la Paris și, cu toate că trebuia să stea puțin, vreo întîmplare favorabilă putea să-l ajute în căutările sale.

Iată-l deci pe Leon în capitală, foarte bine primit la general, care-l instalează în casa lui și îl poartă la masă. La început mulțimea ocupațiilor nu-i permise să facă cercetări, a căror inutilitate o știa de altfel, dar după cîtva timp, apreciat de șeful său și devenit aproape favorit, îndrăzni să-l întrebe cine era persoana căreia îi datora acest post onorabil. Generalul îi spuse atunci că recomandăția d-lui de B. însărcinat cu personalul din armată, și amintirea purtării distinse pe care o avusese în campaniile precedente, îl hotărîseră să-l ceară ca aghiotant.

— Asta mă face să mă gîndesc, continuă el, că ar fi bine să-i faci o vizită de mulțumire. În curînd mă voi prezenta la el și, dacă vrei, te voi lua cu mine.

Leon, cu toate că era înșelat în speranțele sale, primi cu recunoștință, și după cîteva zile generalul îl conduse în trăsura sa la d-l de B.

O societate destul de numeroasă era întrunită în salon și d-na de B., după ce aranjase cîteva partide de joc, venise să-și reia locul lângă foc, în mijlocul unui mic cerc de trei sau patru femei și tot atîți bărbați care discutau cu multă veselie, cînd Leon fu prezentat. Dar în zadar căută să afle de la dînsa ceea ce dorea. După cîteva cuvinte ceremonioase d-na de B. reluă conversația pe un ton general, rugînd pe unul din domni să continue anecdota pe care o începuse, iar Leon înșelat în așteptările sale fu silit să asculte ca și ceilalți.

Povești hazlii sau stranii se derulau de cîtva timp, cînd d-na de B., voind să facă să strălucească pe rînd pe fiecare din oaspeți, se întoarse spre Leon și îl întrebă surîzătoare, dacă în timpul războaielor sale nu i se întîmplase vreo aventură demnă de povestit. Leon, cu spiritul său preocupat de aventura trăită, o povesti, punînd-o pe

seama unui ofițer din regimentul său și îi dădu cu atât mai mult farmec, cu cât era dominat de subiectul respectiv.

Îndată ce isprăvi de povestit, o discuție vie începu asupra acestui bizar capriciu de independență.

Femeile condamnă cu o dreaptă severitate, imprudența de neiertat a acestei doamne, care se expune cu atîta ușurință și care-și sacrifică datoriile unui gust de independență nemărginit.

Bărbații găseau că purtarea sa dădea dovadă de caracter, de imaginație, că-și executase planul cu spirit de tărie, și că trebuie să fie o femeie încîntătoare. Toți ar fi dorit să fie în locul ofițerului, dar toți ziceau că nu s-ar fi lăsat să fie jucați așa, și că nici un jurămînt nu i-ar fi putut împiedica s-o descopere și s-o supună pe frumoasa fugară.

— Într-adevăr — zise cu asprime o damă cam în etate — nu era nevoie de multă delicatețe cu o persoană care se respecta atît de puțin pe sine însăși.

— Mărturisesc, reluă o prea frumoasă femeie care stătea lîngă sobă, că e imposibil să-i dai dreptate, dar trebuie să credem cel puțin că motive puternice făcușeră să se nască această aversiune pentru a doua căsătorie, apoi dragostea de mamă a făcut restul, și care e acela dintre noi, care mîngîind un copilăș care-i zîmbește, nu găsește în inima sa o scuză pentru orice greșeală făcută în numele acestui sentiment.

— Sînteți de acord, cel puțin, zise Leon, că i-a făcut o păcăleală dureroasă bietului ofițer ?

— Ce rău așa mare i-a făcut ? — reluă pe un ton ușor frumoasa doamnă.

— Ce rău ? — zise Leon cu aprindere. Așadar, nu e nimic faptul că e urmărit fără încetare de amintirea unei femei încîntătoare ale cărei farmece l-au umplut de dragoste și a cărei posesie l-a îmbătat, și care se ascunde cu încăpăținare de el și de dragostea sa ? Care pare a nu-i fi înflăcărat inima, decît pentru a-l prizoni cu regretele sale și care nu păstrează decît vagi raporturi cu el pentru a-i întreține speranțe ce nu se vor realiza niciodată ! E soț, e tată... Și poate nu-i va cunoaște niciodată pe soția și pe copilul său. Nu știa nici unde trăiesc, pe cînd el, zăpus unei supravegheri nevăzute, e căutat, găsit, se dispune de existența sa. Îi sînt impuse datoriile, e mai nenorocit

decît cel din urmă dintre muritori şi nu va fi răsplătit cu această fericire casnică ce aparţine tuturor afară de dînsul !

— Cam exagerezi, căci în definitiv, de ce nu s-ar însura ?

— Vai ! Dar cum să poată ? Admiţînd că timpul va şterge, în sfîrşit, impresia prea profundă a fericirii trecătoare, mai este el liber ? Atît timp cît aceea pe care o iubeşte e liberă, se poate el însura ? Şi dacă aversiunea ei pentru căsătorie va dispărea, dacă într-o zi va putea obţine mîna ei, ce ar face atunci dacă ar fi însurat ?

— E multă delicateţe în sentimentele ce-i atribui, zise doamna, fixînd asupra lui Leon o privire plină de duioşie şi de interes.

El fu mirat şi continuă cu o căldură crescîndă :

— Şi acest inel, împărţit între el şi copilul său, nu e un lanţ care-l leagă pe vecie ? În orice situaţie ar fi el copilul va veni să-i ceară dragostea şi îngrijirile lui de tată. Şi pentru a pune vîrf acestei situaţii unice, nu poate să spere să-şi regăsească copilul decît pierzînd-o pe mama lui ! Prima vedere a acestei fiinţe iubite va fi o probă că o alta şi mai iubită nu mai trăieşte şi numai cu preţul fericirii de a fi soţ o poate obţine pe aceea de a fi tată !

Vocea lui Leon tremura pronunţînd aceste cuvinte, şi o lacrimă îi lucea în gene.

— Într-adevăr, dragul meu Preval, zise generalul surîzînd, ai făcut un tablou atît de patetic din situaţia acestui tînăr, că mă simt ispitit să cred că l-ai făcut după natură.

D-na de B. văzînd încurcătura şi emoţia lui Leon, se grăbi să schimbe vorba. El şedea în picioare lîngă cămin, aproape de doamna cea frumoasă. După cîteva momente de tăcere ea îi zise cu blîndeţe :

— Ne-ai făcut să ne interesăm mult de prietenul d-tale, ar fi imposibil să faci cineva mai exact un tablou al sentimentelor sale.

— Cel puţin, doamnă, el e perfect adevărat, dar războiul care începe va fi o distracţie pentru tristeţea sa ca şi speranţa că va termina cu glorie o viaţă ce nu mai are nici o perspectivă de fericire.

— Ce spui ! — zise frumoasa femeie. Ah ! D-ta trebuie să cauţi a-i îndepărta această grozavă idee, dacă ai

oarecare influență asupra lui, trebuie să-i spui că e de datoria sa să trăiască pentru copilul său...

— Și de ce ar recunoaște niște datorii fără răsplată ? Ce drept au asupra vieții sale acei care au otrăvit-o ? Dar o bombă... o bombă aranjează niște lucruri... zise el cu un zîmbet melancolic.

În acest moment generalul îl chemă. Ei își iau rămas bun și fură petrecuți cu urări de glorie și întoarcere fericită.

— Tînărul acesta e foarte interesant, zise d-na de B. după ce plecară. E o figură fermecătoare, un suflet ales și ar fi păcat să moară în Spania.

CAPITOLUL VII

Din acel moment, d-na de Rosélis (căci ați înțeles că ea era frumoasa doamnă) nu mai putu să-și regăsească nepăsarea liniștită, indiferența mândră pe care credea că o va păstra întotdeauna.

Ea măăsura, în sfârșit, puterea și primejdia greșelii sale, după severitatea cu care o judecaseră femeile, pe când glumele ușuratele ale bărbaților o făceau să vadă cât datoră delicateții lui Leon. Aceste reflecții sporiră cu mult stima ei pentru dînsul și regretul că a făcut nenorocirea unui om care o adora, și pe care nu se putea opri de a-l găsi vrednic de iubire. Simțea un amestec de pericol și de glorie atît de puternic asupra inimii femeilor, iar grija, în sfârșit această hrană a amorului, făcea ca totul să se unească pentru a trezi în inima sa sentimente noi pentru dînsa.

Muncită de dorul de a-și revedea copilul și a-și regăsi singurătatea, nu mai avea altă grijă decît aceea de a pleca.

La vizita de adio pe care i-o făcu d-nei B., află că generalul X și plăcutul său aghiotant trebuie să fie aproape de Spania unde ostilitățile începuseră. Inima i se strînse la aflarea veștii și un fel de nerăbdare dureroasă o readuse acasă pentru a grăbi preparativele de plecare.

Dar, ce deosebire între starea sufletească în care se găsea acum și aceea cu care venise la începutul iernii, cînd cedase stăruințelor d-nei de Gernancé, hotărîndu-se să vină să petreacă la Paris.

Fericită, liniștită, în floarea vîrstei și negîndindu-se decît la plăceri, își poate închipui oricine cu ce grabă, o văduvă frumoasă și bogată, fu primită în societate, unde frumusețea e un merit atît de mare. Casa d-nei de B. fiind printre acelea în care Elinor fu prezentată și cum d-l de Gernancé era foarte bun prieten cu bărbatul acestei doamne, cînd primele știri de la război începură să circule,

Elinor se gîndi să se folosească de o astfel de legătură pentru a-i procura lui Leon un post mai puțin periculos. Ea îi spuse deci d-lui de Gernancé că familia acestui tî-năr o rugase să intervină pentru dînsul și ceru numai să nu fie numită în această afacere.

Dorința sa fu împlinită, iar apoi întîmplarea aduse acea întîlnire care schimbă dintr-o dată toată viața sa.

D-na de Roselis luă drumul Turenei, îngrijorată și gînditoare, muștrîndu-se de a fi făcut o faptă la ale cărei consecințe nu se gîndise. Imaginația ei vie, îi arăta toate grozăviile care i se puteau întîmpla lui Leon și inima i se induioasă la triste imaginii ce-și făurea.

Negrul rămas la Paris, trebuia să-i trimită mereu știri din Spania, de care începuse să se intereseze foarte mult.

Revăzîndu-și fetița ea simți că i-a devenit și mai dragă și i se părea că vede pe figura ei o asemănare pe care nu o luase în seamă pînă atunci.

Mai singuratică ca oricînd, d-na de Roselis petrecu vara urmărind cu interes progresele acestui copil iubit : fiecare lună aducea o drăgălășenie nouă, un pas înainte în inteligența sa. Elinor era încîntată, dar uneori simțea nevoia să aibă lîngă sine pe cineva cu care să-și împartă entuziasmul său de mamă.

„E trist, își zicea dînsa, că nu am pe nimeni cu care să vorbesc despre fericirea mea... care să o simtă ca și mine ! A, fără îndoială — zicea ea cu un suspin pe care orgoliul său îl înăbușea îndată, numai un tată ar simți atîta plăcere la aceste copilării... Și cine știe dacă după asta, acest despot mîndru, nu m-ar contrazice în educația copilului, dacă severitatea lui... A nu, Leon n-ar fi un despot. Privirea lui e dulce, zîmbetul său drăgăstos... El ar fi un tată bun“.

Apoi se gîndea că el era departe, expus la toate pericolele războiului, că voia să moară, că era poate mort !

Și d-na de Roselis scria negrului pentru a avea știri din Spania, iar liniștea nu-i revenea decît aflînd că d-l de Preval era în cutare sau cutare oraș și că era sănătos.

La apropierea iernii, prietenii săi care nu pricepeau ce farmec o reținea atîta timp în singurătate, îi scriseră să se grăbească să vină la dînșii. Neputîndu-se hotărî s-o părăsească pe mica Leonia, pe care o iubea în fiecare zi mai mult, și neîndrăznind încă să facă cunoscută d-nei

de Gernancé existența acestui copil, ea amîna sosirea sub diferite pretexte.

De abia, în cursul lunii ianuarie veni la Paris. Dar petrecerile strălucite, societățile plăcute care o încîntau anul trecut nu mai aveau acum nici un farmec și îi părură înșipide și obositoare. Se întorcea acasă obosită, nemulțumită, se simțea singură și începea să se gîndească oă această independență din care își făcuse suprema mulțumire, era obținută cu un preț prea mare.

Obosită de omagiile indiscrete ale unei mulțimi de admiratori care se simțeau încurajați de faptul că nu era căsătorită, își zicea că ar fi fost poate mai bine să se lege de unul singur pentru a scăpa de ceilalți. Începu să creadă că în societate, o femeie frumoasă și plăcută avea nevoie de un protector, care s-o facă respectată. Și fără să bage de seamă, amintirea lui Leon nu-i mai era atît de indiferentă.

Deodată, se răspîndi zvonul că o bătălie în care fuseseră mulți morți și răniți avusese loc în Spania.

Elinor plină de grijă și de presimțiri triste alergă îndată la d-na de B. Se vorbea tocmai de chestiunea care o interesa, dar cît fu de emoționată, cînd după ce citase mai mulți ofițeri morți, d-na de B. îi zise:

— Îți amintești doamnă de aghiotantul generalului care ne povestea o istorie atît de extraordinară? Ei bine a dispărut în timpul bătăliei. N-a putut fi găsit nici printre vii, nici printre morți.

Un țipăt fu singurul răspuns al Elinorei, dar din fericire pentru ea începuse o lungă discuție asupra acestui eveniment. După ce ascultă în liniște păreri care mai de care mai pline de disperare, d-na de Roselis se retrase repede, și simți, în sfîrșit, că cu toate prevederile sale, un om avea puterea de a-i tulbura fericirea și de a-i influența viața.

Ea mai șezu aproape o lună la Paris, sperînd mareu că va afla știri mai bune, dar neaflînd nimic care să lumineze întunericul ce acoperea soarta lui Leon, se hotărî să se întoarcă în Turena.

În zadar, d-na de Gernancé mirată de tristețea ei, îngrijorată de sănătatea sa și temîndu-se ca singurătatea să nu-i agraveze starea, voi să se opună la plecare. Elinor

plecă... dar grija și regretul o însoțiră. Vederea fiicei sale nu făcea decât să i le sporească.

„Ea nu mă mai are decât pe mine, își zicea dînsa, și acel care ar fi putut să mă înlocuiască într-o zi, poate nu mai există“.

Ficare curier era așteptat cu nerăbdare, dar timp de aproape două luni, nu-i aduse nici o noutate despre soarta lui Leon.

CAPITOLUL VIII

Într-o seară ea şedea în fundul parcului, distrîndu-se cu zburdălniciile micuţei sale Léonia şi visînd la acel a cărui imagine îi era vie, cînd auzi vocile confuze ale servitorilor săi care o căutau.

— Doamna, zise unul dintre dînşii, este în parc cu fiica sa.

— Fiica sa ? — reluă cu surprindere vocea pe care Elinor o recunoscuse a fi a d-nei de Gernancé, care apăruse peste cîteva momente.

Cele două prietene se îmbrăţişară.

— Scumpa mea Elinor, zise d-na de Gernancé, n-am putut să rezist grijii ; scrisorile d-tale deveneau atît de rare şi de scurte, găseam în ele o melancolie atît de adîncă încît am vrut să constat eu însămi starea d-tale. Vin pentru cîteva momente să-ţi împart şi să-ţi înveselesc, dacă voi putea, singurătatea.

În timp ce Elinor îi mulţumea călduros de această dovadă de prietenie, d-na de Gernancé se uita cu mirare şi curiozitate la acest copil pe care servitorii îl tratau ca pe fiica stăpînei lor şi care, în limbajul său copilăresc, o chema mereu pe mama sa.

Cînd intrară în casă, d-na de Roselis zise surîzînd :

— Văd mirarea d-tale şi-ţi ghicesc curiozitatea. Da, draga mea prietenă, am putut avea un secret pentru d-ta, un secret pe care n-am îndrăznit să ţi-l mărturisesc, dar mîine vei şti tot şi această ştire te va face să afli, în acelaşi timp, cauza tristeţii mele.

Cu toată oboseala drumului, d-na de Gernancé abia dacă dormi, atît era de curioasă să afle acest mister din care nu putea pricepe nimic ; a doua zi se sculă de dimineaţă şi se duse la Elinor ; şi amîndouă coborîră în parc pentru a putea vorbi în linişte. D-na de Roselis mergea în tăcere lîngă amica sa, destul de încurcată de mărturisirea pe care avea să o facă.

În sfîrşit, ea începu astfel :

— Nu mai e timpul, draga mea, să-ți ascund un secret pe care voiam să ți-l destăinuiesc de mult, dar nu îndrăzneam fiindcă eram sigură că nu mă vei aproba... Dar, în sfârșit, trebuie să ți-o mărturisesc... copilul pe care l-ai văzut ieri e fiica mea. Am vrut să fiu mamă, fără să pot consimți a purta încă o dată un jug a cărui teribilă greutate am simțit-o.

D-na de Gernancé nu-și putu reține un țipăt de mirare, dar fără să-i lase timpul de a vorbi, Elinor continuă cu descrierea planului riscant pe care-l făurise în timpul călătoriei pe mare și a mijloacelor de care se servise pentru a-l executa.

Ea ajunse, în sfârșit, la nașterea fiicei sale, când prietena sa o întrerupse cu vioiciune :

— Cîtă grijă, zise ea, și cîtă prudență pentru a face o nebunie ! Cum de te-ai expus ? Să-ți compromiți astfel reputația, existența în societate ! Și pentru ce atâtea sacrificii ? Pentru o fericire care se ascunde și nu îndrăznește să se arate ? Iată, unde te-a condus excesul unui procedeu nebunesc ! Sedusă de imaginația d-tale ai îmbrățișat cu pasiune o himeră care te-a făcut să preferi adevăratelor bunuri ale vieții, trista ușurință de a-ți satisface un capriciu. A... crede-mă ! Apropie-te cît mai curînd de tatăl acestui dragălaș copil, nu-l mai lipsi de protectorul său natural, nu te lipsi nici d-ta de farmecul amorului și de o dulce intimitate.

— Vai ! Aceasta nu mai e în puterea mea, zise d-na de Roselis. Ascultă cum am fost pedepsită de greșelile de care mă dojenești.

Atunci ea îi reaminti de acel tînăr aghiotant, despre care se vorbise atît la d-na de B. și pe care îl regreta încă toată lumea.

— Ce-ai făcut Elinor ? — strigă d-na de Gernancé. Cît te plîng ! Vezi, această imprudență ți-a distrus pacea inimii, calmul zilelor frumoase și, printr-o pedeapsă justă, nici nu le mai poți repara !... Așadar, femeie, fără să fii soață, mamă, fără să îndrăznești să porți acest nume — viața d-tale va trece roșind de cel mai natural sentiment... cel mai respectabil !

Și d-ta atît de frumoasă, de admirată, acoperită de darurile naturii și ale averii, te-ai lipsit de fericirea de care se bucură și cea din urmă dintre femei, această feri-

cire atât de dulce de a avea bărbatul și copilul tău. Dar asta nu e totul. Citesc în inima d-tale, în zadar orgoliul vrea s-o ascundă, inima nu mai ți-e liberă, ea e dată, iubești !

La aceste cuvinte d-na de Roselis își ascunse obrazul în mîini, lacrimile îi năvăliră în ochi.

— Draga mea Elinor, zise cu bunătate d-na de Gernancé strîngînd-o în brațe, simt în plînsul d-tale că-ți sînt prea prietenă pentru a te condamna. Nu te mai lăsa pradă unor regrete care nu sînt poate fără leac. Să sperăm că Leon trăiește și că totul se va repara.

La aceste cuvinte lacrimile Elinorei se opriră.

— Să se repare ? — zise ea cu mîndrie. Nu, draga mea, nu cred să consimt așa de ușor la ceea ce numești d-ta o reparație. Am făcut o greșală, ce-i drept, dar nu din slăbiciune, am făcut-o din voință, după o lungă reflecție asupra necazurilor pe care le voi avea de suferit. Plîng, desigur, soarta unui om interesant, căruia i-am turburat și poate scurtat viața, nu voi fi fericită decît aflînd că trăiește, dar să renunț la libertatea mea, să fac să se creadă prin această întoarcere că sînt slabă sau nestatornică, nu voi consimți niciodată...

D-na Gernancé văzu că nu era încă momentul să schimbe ideile amicei sale, dar din acea clipă Leon deveni subiectul obișnuit al conversației lor, și Elinor vorbind mereu de el, mărea fără să-și dea seama înclinarea inimii sale.

Din parte-i, d-na de Gernancé, îi zugrăvea tabloul seducător al fericirii de care se bucura și o asigură că va putea fi și ea astfel. Elinor înduioșată, zguduită, zîmbea la sfaturile prietenei sale, apoi revenind la visul său de libertate, nu dorea să renunțe la el, de vreme ce îi sacrificase atîtea pînă atunci.

Dar totdeauna cele două prietene erau de acord asupra dorinței ca Leon să se întoarcă.

Elinor și d-na de Gernancé fiind într-o zi împreună și vorbind despre subiectul lor favorit, li se anunță că servitorul unui călător, care trecea pe șosea, se ruga cu stăruință pentru stăpînul său, care fiind bolnav, leșinase în trăsură.

D-na de Roselis, dădu numai decît ordin să i se dea toate îngrijirile și împinsă de un sentiment de compătimire, firesc la o femeie, se duse ea însăși, însoțită de

prietena sa, lângă bolnav, care fusese scos din trăsură și întins pe iarbă, palid, nemișcat și plin de sânge.

Servitorul său, disperat, țipa și plîngea că rana se re-deschisese și că stăpînul său era pierdut.

D-na de Rosclis sosită în acel moment, de abia își aruncase ochii pe corpul nemișcat al bărbatului și dădu un țipăt, ascunzîndu-și capul la sînul prietenei sale.

— El este ! — zise ea cu voce înăbușită. A venit să moară sub ochii mei !

— Pentru Dumnezeu, spuse încet d-na de Gernancé, fă-ți curaj, vezi să nu te trădezi.

Aceste cuvinte o treziră pe Elinor ; ea simți tot pericolul situației în care se afla și, strîngîndu-și forțele care erau gata s-o părăsească, dădu ordin să fie transportat rănitul în castel.

CAPITOLUL IX

Deschizînd ochii, Leon se văzu culcat pe un pat lîngă care un doctor care-i pansase rana, îi dădea îngrijirile necesare. Servitorul său, pe care-l întrebă, vroi să-i spună, în cîteva cuvinte, ce se întîmplase, dar doctorul îl opri, recomandîndu-i tăcere și odihnă.

D-na de Roselis care aștepta cu nerăbdare vești de la bolnav, află cu îngrijorare că pierderea de sînge fusese foarte mare și că dacă febra se va declara, era de temut că Leon n-o va putea suporta. Îi trebuia cea mai mare liniște, din care cauză se luă hotărîrea ca doamnele să nu intre în odaia lui. Ele se vor mulțumi să vegheze ca bolnavului să nu-i lipsească nimic.

A doua zi, Elinor, care chemase servitoarele înainte de a se fi făcut ziuă, încremeni de groază aflînd că frigurile începuseră în timpul nopții. În curînd, începu și delirul.

Atunci, mirată ea însăși de disperarea sa, simți cît îi era de scump Leon și își mărturisi că fără el n-ar putea fi fericită. Nu mai avea nici orgoliu, nici idei zadarnice, un singur gînd o cuprîndea, acela al pericolului în care se afla și care îi umplea sufletul. D-na de Gernancé, temîndu-se ca neliniștea sa să n-o trădeze, cu multă greutate o putu împiedica să intre în camera bolnavului, în ziua aceea. În noaptea următoare însă, cînd toți erau culcați, în mijlocul unei tăceri solemne, care face durerea și mai vie, grijile mai complexe, Elinor, nemaiputînd rezista neliniștii, se sculă, ieși în salon și se duse drept la ușa lui Leon, ca să asculte ce se petrecea înăuntru. Acesta era în delir și vocea lui înăbușită și tremurătoare sosea uneori pînă la dînsa.

Nemaiascultîndu-și decît disperarea, ea deschise ușa și intră.

Doctorul adormise. La lumina slabă a candeliei, ea recunoscu figura lui frumoasă, atît de bine săpată în aminti-

rea ei... dar ochii lui erau ficși, obraji aprinși, iar răsuflarea înăbușită ridica cu greutate plapuma prea grea.... Elinor căzu într-un fotoliu lângă ușă, ascunzându-și în mâini fața scaldată de lacrimi.

Zgomotul ușor pe care-l făcuse, îl deșteptă pe Leon dintr-o ațipire momentană.

— E ea ? — zise el. Va mai veni ? O să mor !... S-o văd în sfârșit ! Spune-i că mor ! Dar unde s-o găsesc ?... Am pierdut-o... pentru totdeauna !...

El se opri. Apoi începu din nou.

— Fiica mea... să mi se aducă... Când mor poate să mi se refuze de a-mi vedea copilul ? Biet copil !... Nu-l mai căuta pe tatăl tău ! Nu mai ai tată !... El n-a putut să te binecuvînteze măcar în ultimele momente !...

La aceste cuvinte Elinor nu-și mai putu reține hohotele de plîns.

Leon tresări, întoarse puțin capul, dar ochii săi ficși nu deosebeau nimic.

— Ce înseamnă — zise el — acest colț misterios ? Cine e pe această canapea ? Ești tu, tu, iubita mea ?... Tu, aceea pe care o caut ?... Tu mă lași la picioarele tale ? Te lași în brațele mele ! Dar masca asta... scoate... scoate masca... Ce, vrei iar să fugi ? Nu... nu-mi vei scăpa !

În același timp el se forță să se ridice.

— Leon, strigă Elinor alergînd către pat, Leon oprește-te !

El o privi cu un aer mirat, nesigur, apoi zise după un moment de tăcere :

— Cît sînt de zdrobit !... Ridică-mi capul !... Ah ! Dac-aș putea să dorm...

Atunci medicul, care se deșteptase la strigătul Elinorei, se apropie pentru a-l susține pe bolnav, dar el se întoarse și lăsînd capul să-i cadă pe sînul Elinorei, fu cuprins de un somn mai liniștit.

Puțin după aceasta, d-na de Gernancé intră îngrijorată de prietena sa. Ea se sculase înainte de a se face ziuă și negăsind-o în cameră, alergă spre odaia bolnavului și se opri în ușă, impresionată de tabloul ce i se oferea înaintea ochilor : Leon rczemat de sînul Elinorei, care sta pe marginea patului, nemișcată, cu capul plecat peste capul amantului său, căznindu-se în zadar să-și stăpînească lacrimile ce-i șiroiau din ochi.

D-na de Gernancé se apropie de pat.

— Ce faci aici Elinor ? — zise dînsa încet. Ce imprudentă !...

— Lasă-mă, îi răspunse prietena sa. Nimic nu mă va smulge de lîngă pat, pînă ce nefericitul acesta nu va fi scăpat sau... Să se știe că-l iubesc și că sînt a lui, asta ar fi pedeapsa ce mi se cuvine pentru greșeala mea. Ah ! Să-l văd scăpat, ce-mi pasă de rest ?

Teama de a-l deștepta pe bolnav le făcu să tacă, și somnul lui Leon continuă tot atît de calm și de adînc.

El dormise cîteva ceasuri, cînd întredeschizînd ochii, privirea lui căzu asupra Elinorei care căuta să-i pună capul binișor pe pernă. El închise ochii și îi deschise iar.

— Unde sînt ? — zise cu o voce slabă, și văzîndu-se în brațele unei femei, care nu părea să fie o simplă infirmieră, făcu o mișcare pentru a o ajuta să se ușureze de sarcina corpului său. Ochii săi, în care nu se mai citea ră-tăcirea, ci mirarea și îndoiala, urmăriră pe Elinor pînă după perdeaua unde căuta să se ascundă.

— Visez oare ? — zise el, sforțîndu-se. Această figură, am mai văzut-o. Ah ! Doamnă să cred...

— Mă recunoști ? — zise ea cu groază și roșindu-se peste măsură.

— V-am mai văzut o dată cred, la d-na B., dar o singură dată e de ajuns pentru a-mi aduce aminte totdeauna ! Și marii săi ochi languroși o priveau fix.

— Tăcere ! Tăcere ! Nu vorbi nimic... ți s-a ordonat liniștea cea mai adîncă. Taci, nu te mai gîndi la nimic, speră și dormi !

Doctorul, care sosi curînd, spuse că acest lung somn dăduse cele mai bune rezultate, iar dacă febra nu se va mai întoarce în noaptea următoare, bolnavul putea fi considerat ca salvat.

Pe cînd medicul vorbea, Elinor, de abia respirînd, simțea în inimă cuvintele mîngîietoare, bucuria pe care n-o mai putea stăpîni, readucîndu-i pe obrazii umezi și păliți o culoare fragedă.

Cînd sosi seara, nimic n-o putu împiedica de a se instala într-un colț al camerei lui Leon, pentru a aștepta mult temutul acces. Acesta nu se ivi, noaptea trecu cu bine și a doua zi, doctorul declară că nu mai era nici un

pericol, dar crezu de datoria sa, să o prevină pe d-na de Roselis, că va fi o convalescență lungă, și că ar fi un real pericol să se transporte bolnavul înainte de închiderea răni.

Elinor, forțându-se să arate doar o vie compătimire, palpită de bucurie la gândul că în tot timpul ăsta, într-o intimitate dulce, ea nu se va ocupa decît de Leon și îl va face fericit după ce îi redase viața.

În curînd, el putu să-și exprime recunoștința plăcutei sale gazde, pe care își închipuia că o mai văzuse doar o singură dată, dar a cărei frumusețe, bunătate și simțire i se întipăriseră în minte.

Cele două prietene ședeau mai tot timpul lîngă bolnav, îl distrau, ascultau muzică, era ca și Bayard îngrijit de cele două surori, dar chiar mai bine. Elinor atentă, îi ghicea și-i îndeplinea orice dorință. Știa totdeauna să găsească o vorbă bună și îl înconjura cu mii de mici îngrijiri, a căror binefacere o simți, fără să le bagi de seamă.

Atunci Leon le povesti, cum grav rănit în Spania, într-o bătălie sîngeroasă și rămas pe cîmpul de luptă, o femeie înduioșată de tinerețea lui îl scăpase de la o moarte sigură, luîndu-l la dînsa și dîndu-i cele mai călduroase îngrijiri.

Începuse să se întremeze, cînd o trupă de soldați spanioli, îl sili s-o părăsească repede pe binefăcătoarea sa, pentru a nu le cădea în mîini.

Sosind la Bayona, după ce trecuse prin mii de pericole, nerăbdarea nedîndu-i pace să aștepte o vindecare deplină, plecase mai departe și oboseala drumului cauzase accidentul căruia îi datora o ospitalitate atît de generoasă.

Aceasta fu povestirea lui și Elinor înțelese atunci lunga nesiguranță care domnise peste soarta sa.

CAPITOLUL X

În acest timp micuța Leonia, era singura în drept să se plîngă de sosirea acestui nou oaspete. Ea era îndepărtată cu grijă de camera bolnavului unde veselie sa ar fi fost prea zgomotoasă.

Elinor simțea un fel de rușine să i-o arate lui Leon, fiindu-i frică ca el să nu ghicească cît îl iubea. Dar copila obișnuită să nu se dezlipească de lîngă dînsa, o căuta mereu.

Într-o zi, Leonia, găsind ușa camerei bolnavului întredeschisă, o împinse binișor și băgă înăuntru drăgălașul său cap. Privirea ei îngrijorată și curioasă se fixă asupra acestui străin pe care nu-l mai văzuse. Leon o văzu și scoase un strigăt de mirare :

— Al cui este copilul ăsta drăguț ?

Fata fugi, dar mama sa, cu inima bătînd, cu roșeața rușinii pe frunte, o chemă, și luînd-o în brațe, o puse pe genunchii lui Leon.

În prada amintirilor și a presimțirilor necunoscute, el o privea cu dragoste, o acoperea de sărutări și întrebă, cu o voce mișcată, ce vîrstă are.

Elinor încurcată, crezîndu-se descoperită îi dădu un an mai mult.

— Aș fi crezut-o mai mică, zise Leon suspinînd și căzînd pe gînduri.

Copilul uitîndu-și frica, nu mai voia să se dea jos de pe genunchii noului său prieten, iar el nu se putea decide să o depărteze.

— Trebuie totuși să vă despart, zise Elinor zîmbind, căci emoția în care te văd, mă face să regret că ți-am adus-o.

— Ah ! Dac-ați ști d-nă tot ce-mi amintește !

— Da. Bănuind că ești chiar d-ta eroul unei întîmplări pe care ne-ai povestit-o la d-na de B., aș putea să ghicesc.

— Da, eu sînt acel care înșelat de aceea care părea că mă alesese, credincios totuși amintirii sale, plîng um-

bra ei, urmăresc o himeră zadarnică... cu care n-am putut
rîni și nu mai pot trăi fericit.

Elinor de-abia își mai ținea plînsul.

— Așadar o iubești încă !

— Nu știu dacă o mai iubesc sau dacă sînt atît de
slab pentru a o mai iubi, dar vorbele ei, momentele pe
care le-am petrecut lîngă dînsa, grațiile și chiar capriciile
ei, totul mi-a rămas întipărit în minte... Ea mi-a veștejit
sufletul, mi-a întunecat viața !

— Ah — zise Elinor cu un accent înduioșat — atîta
credință merită să fie răsplătită ! Cred că într-o zi, miș-
cată și supusă la rîndul ei, va veni să-și repare greșeala
și să-și ceară iertare.

— Niciodată... De trei ani această femeie orgolioasă,
nesimțitoare, nu s-a ostenit să-mi scrie un cuvînt de
amintire. Cu siguranță că s-a întors în India, în America,
cine știe unde ! Ea triumfă acuma și își rîde de prostia
mea... Ah ! Vreau s-o uit... De cîtva timp simt chiar că
îmi va fi cu puțință, și poate — adăugă el cu un ton miș-
cat — o voi uita mai curînd decît îmi închipui !

— O vei uita, Leon !

Aceste cuvinte fură spuse cu un ton de muștrare atît
de dulce, încît Leon se uită la dînsa. Ochii săi erau umezi.

— Ah ! Doamnă... reluă el după un moment de tă-
cere, cît mi-e de prețioasă atenția d-tale !... De ce nu are
ea sufletul d-tale, simțirea d-tale vibrîndă... Aș fi fericit
acum... Fiica mea, poate drăguță ca a dumitale, ar fi pe
genunchii mei.

Și ridicînd spre Elinor ochii săi plini de visare, șopti :

— Mama ei, lîngă mine, înduioșată și ea...

— Amintirile și emoțiile acestea nu-ți fac nici un bine
— zise Elinor tremurîndă și luînd copilul — trebuie să te
despart de ea...

— Iertați-mă, doamnă, că am visat o clipă... De ce
vreți să mă deșteptați atît de iute ?...

Fără a mai îndrăzni să-l asculte, Elinor fugi cu fetița
și se duse să-i spună totul d-nei de Gernancé.

Din acel moment micuța Leonia ședea mereu cu mama
sa lîngă convalescent, iar el o chema mereu și începuse
s-o iubească cu pasiune.

Copila îi zicea „prietene“ și îi făcea mii de drăgălă-
șenii...

Leon era din ce în ce mai trist și mai visător.

În vremea aceasta sănătatea îi revenea văzînd cu ochii ; rana mergea bine, timpul care trecea atît de repede în momentele fericite adusesese iarna cu luna decembrie.

D-na de Gernancé, care vorbea mereu de plecare, declară că nu va mai putea să stea, și Leon cu vocea schimbată de efortarea vizibilă pe care o făcea, îi ceru voie s-o însoțească.

Mirată de această hotărîre subită, d-na de Roselis voi să-l oprească.

— Ah doamnă, zise el repede, lăsați-mă să plec ; am gustat prea mult din această fericire periculoasă pentru mine ; lăsați-mă să fug de dumneavoastră, de acest copil, și de îngrijirile dumneavoastră fermecătoare și de aceste zile prea scurte, lăsați-mă să mă cufund în singurătatea care trebuie să fie pentru totdeauna soarta mea.

— Dar trebuie să-l întrebăm pe doctor, dacă nu e nici un pericol...

— Sînt pericole de care nici doctorul și toată arta lui nu mă pot feri... Soarta mea este să fug de tot ce este plăcut, de tot ce poate să lege și să placă !... Cu cît voi pleca mai repede cu atît mai bine !

— Ei bine draga mea — zise Elinor întorcîndu-se înspre prietena sa — îți încredințez pe cavalerul meu rănit dar să știi că porți răspunderea lui.

Leon, puțin cam surprins că era lăsat să plece atît de repede, ieși pentru a da ordine relativ la plecare.

Elinor îl urmărea cu ochii surîzînd.

— Îmi vei explica — zise d-na de Gernancé care se uita la dînsa cu necaz — poți să-mi explici ce înseamnă acest nou capriciu ? Această nouă comedie ? Nu vezi că el fuge de d-ta, de frică să nu te iubească ? Ce mai aștepti pentru a-i mărturisi adevărul, pentru a pune capăt unei nebunii, care durează de atîta timp ? Simți plăcere să-l torturezi iarăși !

— Ah ! Draga mea, cît e de plăcut să fii propria-ți rivală, să simți că-i placi de două ori, sub două forme diferite ! Îmi e credincios pînă și în necredința lui. Tot delicat, plin de cinste, fuge de mine pentru a nu mă trăda, m-a iubit mereu, nu mă iubește decît pe mine ; cît sînt de fericită !

— Dar bietul Leon, cînd vrei să te ocupi și de fericirea lui ? Spune-i cine ești Elinor și să plecăm împreună la

Paris, unde veți desăvârși o legătură, care, sper că nu mai are nimic îngrozitor pentru d-ta.

— Nu, planul meu e făcut, pleacă tu cu el, eu nu voi întârzia să vă urmez.

— Elinor... Elinor ! Iar romane, iar fantezie !

— Draga mea, încă o singură dată, va fi ultima, ți-o jur !

Leon intră în acest moment. Era mișcat, agitat. Toate preparativele de plecare erau gata.

D-na de Gernancé, nemulțumită de prietena sa, dărușită să-i cedeze, se duse să dea ordine pentru plecare. În momentul despărțirii curajul le lipsi însă la toți. Elinor, plângînd, îl încredință d-nei de Gernancé, pe bolnav, iar aceasta îi promise că îl va ține în casa ei și va continua să-l îngrijească.

Leon, galben, serios, stătea în picioare lângă trăsură, dînd expresie recunoștinței sale cu tonul unui sentiment foarte viu. După un timp se îndepărtă, apoi reveni la mica Leonia care țipa văzînd că-i pleacă prietenul.

D-na de Gernancé se apropie de Elinor :

— E încă timp, îi zise ea încet.

Un moment ezitantă, d-na de Roselis răspunse apoi :

— Nu, n-am decît un mijloc de a face această grea mărturisire.

Atunci, tîrînd după dînsa pe Leon, d-na de Gernancé se urcă cu el în trăsură, care plecă imediat și dispăru la orizont.

CAPITOLUL XI

Recăpătîndu-și liniștea, Elinor simți că i-a devenit nesuferită această situație. Numai fericirea pe care o simțise deja, putea să-î satisfacă inima de acum înainte. Așa că nu mai avu alt gînd, decît să-și reîntîlnească prietena și pe acel pe care-l privea, de acum înainte, ca pe soțul său.

Opt zile după plecarea lor, ea sosi în ascuns la Paris cu fiica sa. D-na de Gernancé știa singură de această sosire. După o lungă convorbire, în care Elinor îi expuse modul tot cam romantic, în care se gîndea să se facă cunoscută lui Leon, obținu de la amica sa să fie ajutată în această întreprindere care o fermeca și amîndouă se despărțiră, după ce stabiliseră ceea ce trebuiau să facă.

Balurile la Operă reîncepură și d-na de Gernancé îl rugă într-o seară pe Leon să o însoțească la bal. El refuză la început cu o vehemență la care ea nu se aștepta. Acest loc, în care avusese slăbiciunea să se lase încurcat într-o aventură care avea să influențeze asupra restului vieții sale, îi devenise odios și își promisese că nu va mai pune niciodată piciorul acolo.

D-na de Gernancé insistă, rugîndu-l s-o însoțească numai pînă cînd îl va găsi pe un domn pe care voia să-l înțîlnească. Leon, neputînd refuza nimic amicei d-nei de Roșelis, consimți în sfîrșit și porniră.

Intrînd în sală Leon simți o emoție vie, mii de amintiri îi năvăliră în suflet.

D-na de Gernancé se plimbă puțin cu el, apoi dîndu-și seară, prefăcîndu-se că a găsit pe cel ce căuta, îl lăsă singur zicîndu-i bună seara.

De abia făcuse cîțiva pași, cînd o voce care cu tot accentul prefăcut îl făcu să tresară, zise lîngă el :

— A, te-am prins necredinciosule : nu mă mai cauți pe mine la balul Operei ?

El se întoarse și văzu lîngă dînsul, pe cine ? Necunoscuta lui în persoană !

Dominoul alb, masca, pînă și broșa de diamante care ținea centura și pe care o observase altădată, totul era la fel !

— Ea este ! — strigă el, apucînd-o cu violență de braț, pe care-l trecu după al său. Cum ? Te regăsesc ! Te văd, te țin de mîna ! Prin ce minune neînțeleasă ?

— De ce te miri atît ? Cunoști talentul meu pentru minuni !

— Într-adevăr e tot ce-am cunoscut din tine !

— Trecutul nu e nimic, vei mai vedea și alte lucruri. Iată-te căzut din nou în puterea mea, trebuie să te aștepti la întîmplările cele mai extraordinare. Soarta ta e hotărîtă... destinul tău se va împlini.

Pe măsură ce vorbea, supărarea înlocuise în Leon primul sentiment de bucurie pe care-l avusese, văzînd-o. Acest ton ușor imperios cînd avea de reparat o tăcere de trei ani, îl jignea grozav. Toate gîndurile defavorabile pentru dînsa, ce le hrănise în tot timpul ăsta, îi reveneau în minte.

El se opri.

— Ei bine, doamnă, ce mai vrei de la mine ? Ce scenă nouă pregătești ? Ce noi planuri de a mă desnădăjdui mai mult ?

— Cum se poate schimba cineva în trei ani ! D-ta ești acel Leon drăgăstos, dulce, stăruitor, care chiar în acest loc îmi jurai cu înflăcărare credință și supunere completă ?

— Și dacă m-am schimbat, pe cine trebuie să învinuiesc ? Nu ești d-ta aceea care ai respins credința și ai întrebuițat pentru a mă seduce cele mai puternice farmece pentru inima unui bărbat. M-ai înșelat, m-ai respins fără remușcări și fără milă ! Nu ești d-ta, cea care mulțumită că m-ai făcut să cunosc toate fericirile, mi le-ai răpit și mă lași de trei ani pradă regretelor și uitării ?

— Leon ești prea sever. Iată-mă lîngă d-ta, vin să repar răul pe care ți l-am făcut și să-ți redau fericirea pierdută.

— Ce încredere să mai am în vorbele d-tale ? Poate într-un moment vei dispărea din ochii mei, fără să lași altă urmă decît răul ce mi-ai făcut. poate că pregătești o nouă înșelăciune...

Ea îl întrerupse cu un accent mișcat.

— Nu, nu vor mai fi nici înșelăciuni, nici secrete... Ah ! Leon, am suferit și eu ! Dar să uităm nebuniile... Cunoaște... primește în sfârșit pe soția ta.

— N-ai voit să fii...

— Am greșit, într-adevăr ! Dar acum vin să te redau iubirii tale...

— Ai disprețuit iubirea curată, durabilă pe care ți-o oferea inima mea... Prin ce capriciu vii s-o ceri acum ? Ești sigură că o vei găsi ? Trebuia să nutresc mereu o pasiune smintită pentru o ființă nevăzută care m-a părăsit ? Ce te face să crezi că sînt același, că la rîndul meu nu voi respinge o legătură care îți era odioasă... că nu mi-e dragă și mie libertatea ? Pe mine nu m-ar costa atît de scump ca pe d-ta !

Aceste vorbe teribile o lovira pe Elinor pînă în fundul inimii. Speranțele și veselia cu care venise la bal se risipiră. Era umilită, pătrunsă de dreptatea acestor mustrări ; curajul și puterile o părăsiră.

Leon văzu că de abia se mai ținea pe picioare și ducînd-o pe o canapea mai ferită se așeză lîngă dînsa. Lacrimile veniră în sfârșit să-i ușureze povara pe care o simțea.

— Ah ! Iartă-mă, zise Leon atins de această durere adevărată, iartă-mă că nu te pot înțelege. Cît regret cruzimea mea ! Dar după atîtea dovezi de indiferență, mă puteam aștepta să fii atît de simțitoare ?

În același timp o rugă să-și scoată masca și să-i dea voie s-o conducă acasă. Un moment fu ispitită să primească, și să-i arate figura care l-ar fi dezarmat numai decît, dar teama de o scenă care ar fi atras toate privirile și dorința de a face o nouă încercare o opriră. Ea își ridică gluga pe cap și schimbîndu-și vocea mai mult ca oricînd :

— Nu, zise dînsa cu tristețe, să vii cu mine ? Ora e prea puțin convenabilă și m-ai învățat să fiu prudentă. Să-mi scot masca ? De ce s-o cunoști pe aceea pe care n-o mai poți iubi ? Știu cauza răcelii tale, știu unde ți-ai petrecut convalescența și ce mîini te-au îngrijit !

— Ei bine doamnă, trebuie să știi că recunoștința mea n-ar putea fi mai mare, admirația mea mai vie, pentru altcineva. Nu caut să mă apăr. Timp de trei luni, într-c

intimitate fericită cu o femeie la care frumusețea e ultima dintre calități, o femeie simțitoare cu mine, care îmbină modestia cu acea duioasă bunătate ce o înfrumusețează atât de mult, cum n-aș fi apreciat calitățile ei ? Cum să nu-i păstrez veșnic amintirea ?

Elinor îl asculta cu o nespusă bucurie și simțind că dacă ar sta un moment mai mult s-ar trăda, se sculă și zise :

— Fii fericit ! Fericirea d-tale va fi și a mea. Nu-ți voi mai vorbi de mine. Nu-ți mai cer nimic, ești liber. Dar poate că dorești să-ți vezi copila ?

— Ah ! Dacă doresc ? Te mai îndoiești !

— Ei bine, vino mâine la masă la mine și o vei vedea. Atunci ea îi dădu adresa fără să-și spună numele.

— Servitorii mei, vor fi preveniți, te vor lăsa să intri. Ea plecă foarte supărată de ceea ce se întâmplase.

— Ce ar fi fost ! — își zicea ea cu groază. Ce ar fi fost dacă întâmplarea nu mi-ar fi dat prilejul de a obține sub o altă formă respectul și dragostea sa ?

CAPITOLUL XII

Din parte-i Leon petrecu noaptea într-o extremă agitație.

O regăsise în sfârșit pe ea, obiectul atîtor suferințe și regrete ! O va cunoaște, își va vedea copila... Desigur că va fi soț, va fi tată... Aceste calități atît de scumpe le va obține în sfârșit !

Și totuși, amintirea d-nei de Roselis, venea să se așeze alături de necunoscută și comparația nu era în favoarea acesteia din urmă.

Căci ce femeie putea să egaleze în ochii săi pe Elinor !

Exact la întîlnire a doua zi, se duse la ora indicată, și prima ființă pe care o văzu fu negrul care-i amintea atîtea lucruri.

Acesta îl conduse prin mai multe apartamente pînă la o ușă pe care o deschise anunțîndu-l pe d-l de Preval.

Leon intră și se trezi într-o cameră de culcare care-i aminti îndată pe aceea pe care n-o uitase, cu toate că trecuseră trei ani. Pe o canapea stătea o femeie în aceeași atitudine ; îmbrăcată la fel, completa iluzia. Un copil era pe genunchii săi.

La apropierea lui Leon ea se întoarse.

— Ce văd, strigă el, Elinor ! Să fie posibilă atita fericire ! Ah ! Te rog sfîrșește acest joc sau mor sub ochii tăi !

În același timp, mica Leonia alergă să i se arunce în brațe, și arătîndu-i jumătatea inelului atîrnată de gîtul ei, îi zise cu o grație copilărească :

— Amice Leon, vrei să-mi faci inelul la loc ?

El le privi pe amîndouă și dînd un țipăt cuprins de uimire, de fericire, fu obligat să stea jos repetînd cu o voce slabă :

— Elinor... Fetita mea !

Elinor venise lîngă el ; el îi trecu o mînă pe după mijloc, cu cealaltă ținea copilul pe genunchi : se priveau,

Lacrimile le curgeau șiroaie în același timp, se amestecau și nu găseau cuvinte să spună ce simțeau.

În sfârșit Elinor zise :

— Da, iat-o pe fiica ta ! Și pe necunoscuta ta amantă, prietena care sub atâtea forme diferite s-a ocupat mereu de tine, și care nu mai vrea să fie de acum înainte decât soția ta.

Iartă-mă pentru încercările la care te-am supus, iartă-mi vinovata imprudență de care am suferit atîta amîndoi. A fost prima... va fi ultima... Necunoscuta, mîndră și mesocotită, a primit aseară la bal o lecție pe care n-o va mai uita soția ta.

— Ah ! Iartă-mă și tu pe mine, zise Leon. Iubita mea, copilul meu, scumpele odoare ale atîtor griji și regrete, cum va ști inima mea să repare acești trei ani furați din dragostea mea !

D-na de Gernancé sosi în acel moment pentru a împărtși cu ei bucuria. Dar veșnic cuminte și cu judecată, ea zise prietenei sale :

— Cred că recunoști Elinor, că dacă nu te depărtai de la datorie și de legile sociale, ai fi ajuns mai repede la acest scop fericit și ai fi economisit trei ani de supărări.

— Să nu mai vorbim de asta, zise d-na de Roselis, să nu mai vorbim niciodată. Sînt convinsă acum, că numai în paguba fericirii sale o femeie se poate îndepărta de la legile severe impuse sexului său.

— SFÎRȘIT —

Tiparul executat sub comanda nr. 20347

Regia Autonomă a Imprimeriilor

Imprimeria „CORESI“ București

ROMÂNIA

